یولدز

آلتنچی سنه

«یولدز»

یکشنبه، سه‌شنبه و پنجشنبه کونلرنده هفته‌ده اوچ مرتبه نشر ایدلور، ملی جریدهٔ ترکیه‌در.

بهاسی: برسنه‌ اوچون دورت صوم،
آلتی آی اوچون ایکی صوم،
اوچ آی اوچون بر صوم ۲۰ تیندر.
آدریس آلماشدرو ۲۸ تین.

اداره‌سی پچان بازارنده «بلغار» مسافرخانه‌سنده ۱۹ نچی نومرده‌در.

ГАЗЕТА
„ЮЛДУЗЪ"
Цѣна 4 руб. на годъ
Редакція и Контора:
Казань, номера „Болгаръ" № 19-й.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ".
Russie, Kazan, redaction
„Julduz".
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.
Телефонъ № 748

بوخغالتیریه بلوی تله‌وچیلرگه زور بایلق

بوخغالتیریه

بو کتابده کانتورسکی کنه‌گه‌لرنڭ فورماسی کورگازلوب بوخغالتیریه علمنی آچق تاتار تلنده هر بریاز و طانوغان کشی آڭغارلق ایتوب اوگره‌تلگان. شونلقدین هر سوداگر هر کیبتچی بر نسخه‌سنی قولنده بولنورغه تیوشلی. زور قولده ۴۳۲ بیتلی. بهاسی ۱ صوم ۷۵ تین پوچته ایله ۲ صوم

آدرس: Казань „Маарифъ"

کریموف، حسنوف وشرکاسی‌نڭ اورنبوغده‌غی

کتاب مغازینی

زاکازلرنی بیك دقت ایله حاضرلاب کونی ایله یبره. عربچه ترکچه تورلی فنلردن مکتب و درس کتابلری، مطالعه اوچون ادبی فنی رساله‌لر، روسچه تورلی حکومت مکتبلری اوچون درس کتابلری و پراغراملر. مطالعه کتابلری، مشهور روس محررلرینڭ بتون اثرلری هم رسملری کلینله موجوددر. روسچه اسامی الکتب تیزدن باصلوب چقاچق. زادانکه‌سز نالوژ یبیه‌رلمی.

آدرس: Оренбургъ یاکه Уфа Т-ву Каримовъ Хусаиновъ и К-о.

باصلوب چقدی عبدالله افندی توقایف‌نڭ

معارف ایله بیتی

کوڭل جیمشلری

نام شعر مجموعه‌سی. بو مجموعه‌نڭ عبدالله افندی طرفندن ترتیب ایتلگان بولووی آنڭ مقنلسوز سویله‌رگه یول قالدرمی. شولای بولسه بز، اوقوچیلرنڭ بو مجموعه‌ده شاعر افندینڭ اوّلگی مجموعه‌لرنده بولماغان نچکه حسیاتلرغه وغایت تیرن معنی‌لرغه اوچرایه‌چقلرینی ئه‌یتوب کیتونی آرتق دیوب بلمیبز. بهاسی بره‌ملب ۱۵ تین.

کوملب آلدروچیلرغه بیوك تنزیل!

آدرس: Казань „Сабахъ"

بو یلنی امتحان وقتینه اباڭ صوڭغی مودادا بیك نفیس وگوزه‌ل ایتوب مدرسه و مکتبلر اوچون شهادت نامه‌لر حاضرله‌ندی. بو کونگه چاقلی موندی نفیس شهادت نامه‌لر بر کتبخانه‌ده‌ده بولغانی یوق ایدی.

شهادت‌نامه پوطاللی یوزی قالون کاغز پوچطه‌ایله ۲ صوم ۵۰ تین.				
شهادت‌نامه پوطالسز	«	«	« ۲	«
امتیاز پوطالسز	«	«	«	« ۶۰
تحسین کتابت اوچون	«	«	«	« ۶۰
آفرین مقبول	«	«	«	« ۶۰

پوطاللی‌لری آفرین، تحسین، امتیاز، مقبول کتابت اوچون هرقایولاری یوزی ۱ صوم

Казань, Оренбургъ, Уфа, } Бр. Каримовмыъ.

آپریل ۱۱ ندن ۱۴ ینه قدر دوشنبه، سه‌شنبه و چهارشنبه کونلرده کورسه‌تله‌چك رسملر:

۱) فرانچیسکه‌دی-ریمینی (دراما) ۲) جیز باشلی یلان هم یابالاق (طبیعت‌دن کورنش) ۳) ایکی پالتا (طوقتاوسز کولکی) ۴) دیکگز رازبوینیکلری (قوّتلی دراما) ۵) اوچا طورغان اتلرنی آولاو (طبیعت‌دن کورنش) ۶) ماکس‌لیندرگه اویله‌نو نصیب بولمی.

ایلیکترو تیاتر

«سۋیت»

مسکاوسکی اورامده، اشچیغلوف یورطنده

سیانس هر کون کوندز ۲ ساعتده باشلانا.

کارتینه‌لر دوشنبه وپنجشنبه کونلرده آلماشادر.

آنتراکت وقتلرنده هم سیانس وقتنده بیش کشیدن مرکب استرونی آرکیستر هرتورلی مسلمان کویلری اوینایاچقدر.

روسچه بلورگه تله‌وچیلرگه زور سویونچ!

باڭغنه باصلوب چقدی: بو کونگه قدر تاتار مطبوعاتنده هیچ مثلی کورلمه‌گان، هرکم اوچون بر نسخه‌سی ایڭ کیره‌کلی وایڭ فائده‌لی کتاب:

روسچه - تاتارچه مکمل لغت

مرتبلری: س. رحمنقلی وع. کرم. ناشرلری: احمد گرای حسنی وشرکاسی.

«روسچه - تاتارچه مکمل لغت» کتابی روس تلنده‌گی نهایتسز کلمه‌لرنی سیرج اولودن ماعدا، روسچه‌ده مستعمل کوب اجنبی کلمه‌لرنی شامل اولوب، هربر سوزنڭ معنای لغویلرندن باشقه برده معنای ادبیلرینی محتویدر. اثرده هر بر کلمه‌نڭ اقسام کلماتدن قایسی قسمگه منسوب اولدیغینی کورسه‌تلوب، بوندن ماعدا هر بر سوزنڭ اوستینه (مد = ударение) قویلوب کلمه‌لرنڭ یالغش اوقلووینه وخطا حفظ قیلنووینه یول قالدرلمادی. کوب سوزلرگه تاتارچه، ترکچه، عربچه وفارسیچه تللرده معنی‌لر بیرلدی.

«روسچه - تاتارچه مکمل لغت» کتابی وطنداشلرمز روسلر ایله معامله‌ده بولغان ذوات اوچون - روس تلینڭ آچقچی حکمنده بولغانغه - ایڭ کیره‌کلی، خصوصا: علم ومعلمه‌لر، روسچه اوقوچی افندیلر وخانملر، امامدر، روس تلندن ترجمه ایتوچیلر، نهایت سودا اهللری اوچون ایڭ برنچی یاردم وهر وقت یانده بولندرورغه لازم بر اثردر.

«روسچه - تاتارچه مکمل لغت» کتابی اعلا کاغدده، اورطاچه زورلقده باصلمش تخمینا 640 صحیفه‌لك نادر بر اثر اولوب حقی 1 صوم 70 تین، پوچته ایله کوندرورگه 2 صوم ▣ یاخشی گالینکور طشده 2 صوم، پوچته ایله کوندرورگه 2 صوم 35 تین ▣ اعلا شیگرین طشده 2 صوم 70 تین، پوچته ایله کوندرورگه 3 صوم 10 تین ▣ کتابنڭ پوچته مصارفی هم تییشلی حقینی تماما یاخود یارمنی مقدمدن کوندرو لازم ▣ صاتار اوچون آلوچیلرغه وکتابچیلرغه (۱۰ نسخه‌دنده کیم آلدرماو یاکه اشترا ایتمه‌و شرطیله) لازم مقدارده تنزیل = اسکیدکه.

کوبله‌ب وبره‌مله‌ب قزانده فقط «عصر کتبخانه‌سی» ده صاتولا.

باشقه شهرلرده مشهوررەك کتابچیلرده دانه‌لب صاتلور!

مراجعت اوچون آدریس: Казань, Книгоиздательству „ГАСРЪ", № 2

کورر «روسچه - تاتارچه مکمل لغت» بونلرن مقدم نشر ایتلگان باشقه لغت کتابلری ایله صاتاشدرلماسون!

روسسکی استراخاۋوی اوبشستۋانڭ کانتوری

«شرق پادۋوریه» سندن «بلغار» ده ۷ نچی نومیرگه کوچدی.

محترم افندیلرنڭ استراخاۋانیه و باشقه اشلر ایله «بلغار» غه مراجعت ایتولرن اوتنه‌مز.

ك. حسنف و اکرم بیغلوف.

آرینداغه بیرله‌در صو تگرمه‌نی.

قزان گوبیرناسی مامادش اویه‌زی کاچمیر آولی یاننده کوکماراغه ۳ چاقرم ۋیاتسکی‌پاله‌نه پریستانینه ۷ چاقرم‌ییرده. آبدیرکه‌لری، آنبار، طورغه‌یورتلری، صوشیلکه‌لری ایله دورت‌طاشلی تگرمه‌ن اجاره‌گه بیرله‌در. تگرمه‌ن ایگن جییو اوچون‌ده بیك اوڭغایلی. اوصلوۋییه‌سن قزانده یکاتیرینسکی اورامده محمدرحیم اسحاق اوغلی یونوسف کانتورندن بلشورگه.

س. صبیبی Ал. М. Бурляндъ
آلیکساندر مارکوۋیچ بورله‌ند
آورولرنی هر کون ۹ دن ٤ که قدر قبول ایته. تیغۆینسکی هم پچه‌ن بازاری اورامی چاتنده برادران کریمفلر یورطنده.

ۋولست زه‌مستواسی.

دوما وفراکسیه احوالندن

بر کونلرده دوماده ۋولست زه‌مستواسی مسئله‌سی قارالدی. بوندن برنیچه وقت مقدم بو مسئله کامیسیه‌ده قارالغان وقتده مین بوزاکون لائحه‌سینڭ نه ایکاننی تفصیلله‌ب یازغان ایدم. بو اورونده ینه‌دن تکرار ایتمی قصقه‌غنه آڭلاتیم. بوندن صوڭ حاضرگی ره‌وشده‌گی ۋولاستنوی پراولینیه‌لر بتریلوب آنڭ اورنینه ۋولاستنایازه‌مسکایا اوپراۋادیگان اداره‌لر ۋولست اشلرن اداره ایته‌چك. ۋولاستنایازه‌مسکایا اوپراوا ایکی چلین وبر رئیس‌دن مرکب بولاچق. بوندن باشقه ۋولاستنویه‌زه‌مسکویه صوبرانیه دیگان صوبرانیه بولاچق. بولار اوچ یلغه ۋولاستنایا اوپراۋغه کشی صایلایاچقلر. ۋولاستنوی صوبرانیه‌نڭ چلینلری توبه‌نده‌گی ره‌وشده صایلاناچقلردر: بوڭا قدر ۋولوست اشینه برده کره‌ستیان بولماغان کشی قاتشمی ایدی. بوندن صوڭ شول ۋولستده طورغان بتون خلق، کیره‌ك دۋوره‌ن بولسون، کیره‌ك صاتوچی میشچان بولسون ۋولاست صایلاولریه قاتشاچقدر. ۋولوست کره‌ستیاننقی بولودن چیقوب عمومی (Всесословная) بولاچقدر.

لکن شولای بولسه‌ده ۋولوستنوی صوبرانیه‌غه چلین صایلاغانده اوبشستوا کره‌ستیانی بله بوته‌ن خلق برگه قوشیلوب صایلایاچق توگل، صایلار اوچون خلق دورتکه بولنه‌چکدر. یعنی دورت کوریه بولوب صایلایاچقلر: برسی: ایسکیده‌گی زه‌مستواغه صایلاو حقی بولور اوچون لازم سینزنڭ (ییر یاکه یورت مالینڭ) بیشدن براۋلۋشینه مالك کشیلر. ایکنچی کوریه یوقاریده ئه‌یتلگان سینزنڭ اون بیشدن براۋلۋشینه مالك کشیلر کوریه‌سیدر.

اوچنچی کوریه یوقاریده ئه‌یتلگان سینزنڭ اون بیشدن برندن ده آز مال اییه‌لرینڭ کوریه‌سیدر.

دورتنچی‌سی اوبشی جماعت ییری بله تورغان چن آول کشیلرینڭ کوریه‌سیدر.

هر کوریه‌دن نه قدر گلاصنی صایلاو مسئله‌سی اویه‌زد اسییزدی طرفندن مالك بولغان مالنڭ مقدارینه قاراب تعیین ایتله‌چکدر.

بوۋولستنوی زه‌مسکوی صوبرانیه‌ده‌غی گلاصنیلر اوچ یلغه صایلاناچقلر.

بوروشده ۋولستنویه زه‌مستوابولودن نه فائده بولا؟ بونده اوّلگی ۋولستنویه پراۋلینیه‌دن نه‌فرق بار؟ اوّلگیدن آیرما بایطاق بار:

۱) اوّلده بورچ اشلرینه کره‌ستیان بولماغان کشی قاتشمی طورغان ایدی. حاضر قاتشاچق.

۲) اوّلده ۋولست شخص حقوقی توگل ایدی. بوندن صوڭ ۋولستنوی زه‌مستوا اوز اسمینه خصوصی ملك آلورغه حقلی بولاچقدر.

۳) بوندن صوڭ ۋولستنویه زه‌مستوا اوز کیراگینه طوتارغه ۋولست اچنده آیرم برنالوغ یاصارغه‌ده حقلی بولاچقدر.

بولار حقوق جهتندن بولغان فرقلر. اما عملده فرق طاغیده کوب بولاچقدر. بوڭا قدر استارشینا بله پیسر قولینده ایزیلوب یانقان آول خلقی اوزاشلرینی یاخشیلاب قاری باشلایاچقلردر. بوڭا قدرده خلق ۋولستنوی اصخوتقه‌جییولوب کیڭاشلر ایتکان بولسه‌ده اول بر رسمی‌گنه اش ایدی. یلینه بر جیولوب پیسرگه ژالونیه تعیین ایتودن باشقه اشکه کوب قاتشمی ایدی. بوندن صوڭ ۋولست اشلرینه معلوماتلی اوقیغان کشیلرده قاتشقاچ، ۋولست زه‌مستوالری خلقنڭ اوقو ومعارف جهتلرندن‌ده آلغه کیتووینه طرشا آلاچقلردر. نیچوك‌گنه بولسه‌ده بوۋولوست زه‌مستواسی یاصاو خلق اوچون فائده‌لی بر اشدر.

تیزدن بو زاکون بولوب چقسه بز مسلمانلر هر ییرده بوۋولوست زه‌مستواسینه کرورگه طریشورغه تیوش. مسلمان کوب بولغان ۋولوستلرده مین بوزه‌مستوالردن معارف اشلرینه کوب فائده امید ایته‌م.

زاکون لائحه‌سنده بز مسلمانلر اوچون بر تحدید یوق. تیگزلك، لکن یهودیلر حقنده بار. زاکون لائحه‌سی یهودیلرنی بوزه‌مستواغه صایلاوغه قاتشدرمی.

مسلمانلر حقنده بو حقده لائحه تیگز پراۋا بیرگاچ بز مسلمانلر مخصوص بو حقده کوب سویله‌شورگه کیره‌ك دیب بلمه‌دك. قای وقتلرده سکوت یاخشیراق بولادر. شونڭ اوچون بوزاکون قارالغانده مسلمان وکیللر نیك سویله‌شمه‌دیلر ایکان دیب عجبسنلمه‌سه ایدی.

صدرالدین مقصودی.

مفتی حضرت طویی.

اوفادن خبر بیرولرینه کوره مفتی حضرتنڭ یوبیلی بایرامی ۲۰ نچی مایغه تعیین قیلنغان. بو طوغریده تشکیل قیلنغان کامیتیت، یوبیلی‌نڭ پروگرامن ترتیب ایتو اوچون اوز آرالرندن بر کامیسیه صایلاغانلر. یوبیلی بایرامنده حاضر بولوا وچون اوفاغه کیلگان کشیلر ایڭ اوّل مذکور کامیتینکه اوزلرینڭ مجلسکه اشتراك ایته‌رگه تله‌گانلکلرن بلدررگه تییش. کامیتیت اول کشیگه مجلسنڭ ترتیبلرندن خبر بیروب مجلسنڭ پروگرامن کورسه‌تور. مجلسکه اشتراك ایتوقصدنده بولغان کشیلر ۱۹ نچی مایده اوفاغه کیلوب ییته‌رگه تییش.

مفتی حضرت یوبیلیینه اشتراك ایته‌رگه تله‌وچیلر بیك کوب کورینه‌در. اوفاده‌غی کامیتیتکه بو حقده بیك کوب مکتوبلر کیله ایکان.

گازیته‌مز اداره‌سینه‌ده یوبیلی حقنده بیك کوب مکتوبلر کیلدی. همه‌سن‌ده درج ایدرگه گازیته‌ده اورن بولمادقندن هرقایوسن‌ده عباره‌لری ایله درج ایدلمه‌دی. بو حقده کیلگان مکتوبلرنی مندرجاتلری جهتندن ایکیگه تقسیم ایته‌رگه ممکن. بونلردن بر تورلیسی مفتی حضرتنڭ یوبیلییی یادکارینه بر دارالمعلمین تأسیس ایتونی. ایکنچی بر قسمی هیچ بر محله‌گه تابع بولماغان مدرسهٔ

دینیه‌تأسیس ایتونی معقول کوره‌لر. خلق آراسنده یورگان خبرلرگه قاراغانده قزان مسلمانلری‌ده اوشبو صوڭغی فکرنی قوتله مکده ایدکلری آڭلاشلادر. اوچنچی کون قزان مسلمانلرینڭ بوحقده برنچی مجلسلری بولدی. بومجلسده اساس مسئله‌گه شروع ایتمیچی، رسمی کیڭاش مجلسن نی روشده یاصاو حقنده‌غنه کیڭاش قیلدیلر. بوحقده‌غی رسمی مجلسلری کیله‌چك سهشنبه کون ۱۲نچی آپریلده بولاچقدر. مذکور مجلسده مفتی حضرتنی تبریك ایتو هم آنڭ یادکارینه قزانده‌بر «ر» تأسیسات وجودکه کیترو حقنده کیڭاشلر ایدله‌چکدر.

اصلاح املا.

باشلانغچ.

محررلرمزدن عماد نوغای‌بك جنابلرینڭ «باشلانغچ» اسمنده‌گی اثری اوشبو کونلرده نشر قیلندی. بو اثر املای تورکینی اصلاح اوچون چغارلمش اثرلرنڭ مهمیدر. عرض قیلغان فکرلری عموما مقبول بولورلق بولماسه‌ده، اوز بابنده «باشلانغچ» بیك مهم وحقیقة اویلانوب یازلغان بررساله‌در.

بورساله‌ده عماد افندی تورکی تلنده‌گی حروف صوتیه‌نی اونغه تقسیم قیلغان. وهر برطاوشنڭ اوزینه مخصوص علامتلر عرض قیلغان. ۱۰حروف صوتیه‌نڭ آوزدن چغولرن بیك موافق بردائره (اسخیما) ایله کورسه‌تکان. مذکور ۱۰حرف اوشبوسوزلرنڭ اوّلگی حرفلرینڭ حرکه‌لرندن عبارتدر:

۱) بار، ۲) به‌ر، ۳) طوُر، ٤) توُر، ۵) طوز، ٦) توز، ۷) قر، ۸) کر، ۹) قیل، ۱۰) کیل.

عماد افندی حرف مفتوحنی مقبول‌های رسمیه ایله یازونی معقول‌کورمی، فتحهٔ عربیه ایله یازارغه کیره‌ك، دی. لکن اول فتحهٔ عربیه‌نی یول آراسینه مرکز اوستینه قویارغه کیره‌ك دی. (طوُز، قوُل) کلمه‌لرن اوتورلی واوایله یازو اورنینه، قائمه‌لی واو ایله (طوُز، قوُل) روشده یازارغه کیره‌ك، دی. اما (توُز، و کوُل) کلمه‌لرن اوتورلی واو ایله یازونی قبول ایته. (قول، صوز، طوز) کلمه‌لرن مدلی واوایله (قوٓل، صوٓز، طوٓز) روشده یازا. اما (کول، سوز، توز) لفظلرن نقطه‌لی واو ایله یازا.

آنڭچه قلقله‌لی حرفلرنی‌ده ضمهٔ عربیه ایله یازارغه تییشلی. اول ضمه‌لرده یول آراسنده مرکز اوستنده بولورغه کیره‌ك.

کسره‌لی حرفلرنڭ ثقیللری یاایله هم‌ده بر کسره‌لی مرکز ایله یازلورغه کیره‌ك. کسرهٔ خفیفه فقط مرکز آستنده‌غی کسرهٔ عربیه ایله یازلورغه کیره‌ك.

بز بوکتابنی اصلاح املانڭ لزومن خلققه آڭلاتو اوچون بیك مهم وفائده‌لی کورسه‌ك ده، فکرلرن قبول ایتو طرفنده توگلمز. املانی تغی عجب ایله بوزیکتکه قاراب یازوطرفنده بولغانلر البته تفریط قیلالر.

عماد افندی ایسه، بوبابده افراط قیلمشدر. حقیقت ایسه، افراط ایله تفریطنڭ اورتالغنده‌در. حاضرده ادیبلر وشاعرلر عموما حرف مفتوحنی های رسمیه ایله یازالر. بونی اوزگه‌رتوگه لزوم هیچ یوقدر. ذاتا بو یاڭا برشی‌ده توگل، حرف آخرده ایسکیدن مقبولدر. فقط بعضلر آنی کلمه‌نڭ آخرندن کلمه‌نڭ اورتاسینه‌ده تعمیم قیلدیلر. شول سببدن بو، بیك تیز مقبول بولدی. حرف مکسورنی یا ایله یازوینه عموما مقبولدر. بونی اوزگه‌رتوده نی معنا بار؟

عماد افندی اوتورلی واونی مضموم خفیفلرده قبول ایته. مضموم ثقیللر اوچون گنه اوُستلی واو اختراع قیلا. بوفکر خفیف حرف صوتی ایله ثقیلنی آیرولزومینه مبنیدر. حال بوکه تورکیده، خصوصا تورکیده‌گنه بوڭا احتیاج یوقدر.

فیلالوکلرنڭ دعواسی بوینچه لسان تورکیده گارمونیه دیگان برخاصیت بار. بوخاصیت بوینچه قالن باشلانغان سوزنڭ هرحرفی قالن بولا. نچکه باشلانغان سوزنڭ هرحرفی وهربر ملحقاتی نچکه بولا. بویله اولدقده حرف صوتیلرنی آیروغه لزوم واحتیاج یوقدر.

(قول، غول، خون) کلمه‌لرن نچکه ایتوب اوقو (کول، گور، هوش) کلمه‌لرن قالن ایتوب اوقو ممکن توگلدر. (طوز، طون، صوز) کلمه‌لری ایسه، (توز، تون، سوز) کلمه‌لرندن عربی (ط، ص) ایله آیرلالر. لکن عماد افندی بوحرفلرنی قبول ایتمی. نی اوچون؟

ایمدی (کان) معناسنده اولان (اولدی، بولدی) کلمه‌لرن (مات، قسم) معناسنده اولان (اولدی، بولدی) دن آیراسی‌غنه قالا. بوالتباس‌ده فقط ماضی وامر صیغه‌لرنده‌گنه. یوقسه باشقه صیغه‌لرده ملحقات قرینه‌سی ایله بونلرده آیرلالر. (اولماس، بولماس) نی (اولمس، بولمس) ایله صاتاشدرغان کشی یوقدر.

حال بوکه قرینه‌گه‌ده آزغنه اش قالدرورغه کیره‌ك. جزئی برقرینه ایله آیرلاچق سوزلرنڭ التباسندن قورقوب، بوتون املا ورسم خطنی بوُز ومعقول توگلدر.

قلقله‌لی حرفلر اوچون حرف صوتی یازو هیچ برلسانده یوقدر. عماد افندی (اش، بر، بز) کلمه‌لرینه قدر اوتور ایله یازارغه قوشا. بوآرتق تکلف توگلمی؟

هم.

ایگونچیلك ومسلمانلر.

ایگونچیلك کسبی شریعت نظرنده ماقتاولی کسبلردندر.

روسیه‌ده ساکن ۲۰ میلیون مسلماننڭ تجارت، صناعت برله شغلنوچیلری، حتی علمالریده ایگونچیلك کسبنی اوزلری بیك سویکلی کسب ایتوب توتقانغه کوره بتون ۲۰ میلیونلق روسیه مسلمانلرنی ایگونچیلر دیب تعبیر ایتوده خطا تعبیر بولماس.

مسلمانلرغه ایگونچیلك یاڭی بر اش توگل، بلکه بیك کوبدن توتنوب کیلگان اشلریدر.

بابالرمز ایگون ایکدیلر، راحت یاشادیلر. اما حاضرده بز ایگون ایگه‌مز، قییونلق برله دنیاده یاشیمز. ئلی بابالرمز ایگون ایگوده حاضر بز تبدل ایتکان کبك یاڭی قورالللرنیده قبول ایتمگانلر، بلکه هرقورال واشله‌ولری ایڭ عادی روشده بولغان.

بابالرمزنڭ راحت یاشاب بزنڭ قییونلق‌ده یاشاومزگه نیچه سببلر بار؛ جمله‌دن:

ئلك زمانلرده جیر دوشقه کوب تیوب یاڭه جیرلر بولغان حاضرگی کبك بیك آزهم بیك کوب تربیه‌گه محتاج بولماغان، هم اول وقت حاضرگی کبك آول خلقی ایگونچیلر مودانڭ نرسه ایکاننده بلمگانلر.

حاضر مسلمان ایگونچیلری ایگون ساچوبده ایگون بولماوندن، دنیاده تورمشلری قییونلانا باروده حیرانلقده قالدیلر. بو کیدش مسلمانلرغه کیله‌چکده آرتق قورقنچلی قارانغولق حاضرلیدر. آرتوب چغا آلماساق آچلق بلاسنی کوتدره‌در. بوحال وبو کیدش بتون روسیه مسلمانلرنی دنیاوی واخراوی سعادتدن محروم ایته وایته‌چکدر.

غینوار چیسلاسنده قاپچق کوتاروب بورچقه آرش ازله‌ولر، خاتون وبالالرنی قالدروب خدمت ازله‌ب چیتکه کیتولر، اعضالری نغایماس بورون یاشلرنی آغر خدمت ایته‌ر ایچون شاخته‌غه اوزاتولر، اوستده‌گی کیوم صالملرنڭ عادتدن طش ایسکی وبچراق بولولری، یوزلرنده نور یوقلق وبشقه‌لر ایگونچیلرمزنڭ حالنی آچق تصویر ایته‌در. ایگونچیلر حالی هیچ تأخیرسز اصلاحقه محتاج برمسئله‌در. شولایده بسو مسئله مسلمانلر آراسنده اونوتلوب قالغان. توگل مسلمانلر آراسنده‌غنه اونوتلو روسلر آراسنده‌ده اونوتلغان ایدی. ئلی روس ایگونچیلرن قایغرتوچیلرنڭ تاریخی‌ده بیك ایسکی توگل، باری بوندن ٤۰–۵۰ یل‌غنه مقدمدر.

۱۸٤۵ نچی سنه‌ده توغان پرافیسور پ. آ. کوستیچوف جنابلرندن‌گنه روس ایگونچیلرنده خدمت باشلانادر. کوستیچوف جنابلری بوندن ایللی یللر مقدم روس ایگونچیلری ایچون خدمت ایتدی. بیردن یخشی ایگون آلوچاره‌لرنی آچلقدن قوتلو سببلرنی کورساتدی. نمسه‌چه‌دن بیك کوب زراعت رساله‌لری ترجمه ایتکان کبك، روسچه تلده بیك کوب زراعت رساله‌لری یازدی بوذات ۱۸۹۰ سنه‌ده وفات بولدی.

مونه شول ذاتقنه روس ایگونچیلرنه روح بیردی، مونه شول کشی کوب شاکردلر قالدروب روس ایگونچیلرینڭ حالنی اصلاح ایتونڭ نیگزنی قوروب قالدردی.

بوصوڭقی وقتلرغه قدر مسلمان ایگونچیلری بتونله‌ی اونوتلوب قالغان ایدی، فقط ۱–۲ سنه اچنده‌گنه مسلمان ایگونچیلری وآلارنڭ حالنی اصلاح مسئله‌سی خاطرگه توشه باشلادی.

ایگونچیلر حالنی اصلاح یولی‌ده؛ زراعت رساله‌لرنی ایگونچیلر آراسنه تاراتورغه، سیلسکو- خازایستونی مکتبلرگه بالالرنی بیروب اوقوتوالزمدر.

ایگونچیلك اشی اصلاح ایدلسه آز جیردن کوب فائده آلو، وبتون ایگونچیلر حالنی یخشرتو ممکن بولاچقدر. ا. ب.

خارجی خبرلر

روسیه وقتای- روسیه حکومتینڭ قتایغه اولتیماتوم بیبه‌روب، مانغولیه هم قتای استیناسینڭ بیرگی یاغنده روسلرغه سودا ایته‌رگه هم ایلچیخانه‌لر آچارغه صوراوی، اگرده قبول ایتمه‌سه، صوغشوایله قورقتووی قتایلرنڭ اویانولرینه سبب بولدی. حاضرگی کونده قتاینڭ حکومتی‌ده، خلقی‌ده بحری وعسکری اشلرنی ترتیبکه صالورغه طرشا باشلادیلر. قتای ایمپیراطورینڭ عسکرگه خطابا مانیفیست چغارغانلغی گازیته‌مزده یازلغان ایدی. اوشبو مانیفیستده اوّل‌ده قتای ایمپیراطورلرینڭ بیك زور قوّتکه مالك بولغانلقلری، بعضلرنڭ بریولی اوچ دولت ایله صوغشوب، غالب کیلگانلکلری، مانژوریه، مانغولیه وتبت‌نی آلغانلقلری وصوڭغی یللرده عسکر آزایغانلقدن، قتاینڭ قوّتی بتکانلگی وشول سببدن باشقه دولتلر آراسنده اعتباری توشکانلگی بیان ایتلگان. بوندن صوڭره قتاینڭ درجه‌سن کوته‌رو اوچون، عسکرلرنی کوبه‌یتورگه هم فلوطنی اصلاح ایته‌رگه اوندلگان. قتای گازیته‌لری اوشبو مانیفیستنڭ عسکریلرگه هم باشقه خلقلرغه بیك قاتی تأثیر ایتکانلگن یازالر.

حاضرگی کونده قتای حکومتی فلوطقه اعانه جییو هم صوغش پاراخودلری اشله‌تو اوچون، برکامیسیه تأسیس قیلغان. معارف وزارتی قتاینڭ همه ابتدائی واورتا مکتبلرنده اوقوچی شاکردلرنی عسکری اشلرگه اویره‌تورگه قرار بیرگان. روسیه ایله صوغشونی قوّتله‌وچی عسکریه وزیری اینچانغ مانغولیه‌ده هم قتای حدودنده روسیه نڭ کوبمی عسکری بارلغن تیکشرورگه قوشوب، محلی مأمورلرگه فرمان بیبه‌رگان.

بوکونلرده سیسیکار شهری یاننده خونخوزلر ایله قتای عسکرلری آراسنده مصادمه واقع بولغان. خونخوزلر بایناق زماننده بیرلی آوللرغه هجوم ایتوب هم یولده‌غی کشیلرنی طالاب کوب ضررلر کیترگانلر ایکان. مصادمه وقتنده خونخوزلردن ۱۲، عسکرلردن ۳کشی اولگان. ۹خونخوز اسیر آلنغان. صوڭره خونخوزلر قاچارغه مجبور بولغانلر. عسکر باشلقلرینڭ قوشولری بوینچه قولغه توشکان خونخوزلرنڭ باشلرن چاوب توشورگانلر.

فرانسیه- فرانسیه‌ده اوب ولایتنده اچملك یاصاوچیلرنڭ چووالولری همان دوام ایته. آنلرغه قارشی فرانسیه حکومتی ۱۸ پولك عسکر بیبه‌رگان. آنلر فتنه‌چیلردن بایتاق کشینی قولغه آلغانلر. چووالغان کشیلرنڭ شامپانیه ولایتنده‌گی آوللرغه هم شهرلرگه هجوم ایتوب، اچملك اسکلادلرن طالاولری وکوبسن واتوب بترولری سببلی گیرمانیه‌ده هم فرانسیه‌نڭ اوزنده اچملکلرنڭ بهالری کوته‌رلگان.

فاس حقنده- فرانسیه وایسپانیه حکومتلرینڭ فاسده‌غی چووالولرنی باصار اوچون، عسکر یبیه‌رورگه فرض قیلغانلقلری گازیته‌مزده یازلغان ایدی. گیرمانیه حکومتی آنلرنڭ فاس اشلرینه قاتشولرینه قارشی کیلگانلکدن، عسکر یبیه‌رو مسئله‌سی حاضرگه کیچکدرلگان.

آلبانیه فتنه‌لری- آرناودلرنڭ چووالولری هم ترکیه عسکرلری ایله صوغشولری همان دوام ایته. بوکونلرده ترکیه حکومتی فتنه‌چیلرگه قارشی سلانیك‌دن ینه‌دن ۲ باتاری ایله ۶۰۰۰ عسکر یبیه‌رگان. اوتکان سنه بولغان فتنه‌لرده جیڭلوب، قاراطاوغه قاچارغه مجبور بولغان آرناودلر کیری آلبانیه‌غه قایتورغه قرار بیرگانلر. آنلردن ۲۵۰ له‌بی عفوعمومی صوراب، باب عالیگه مراجعت ایتکانلر هم بوندن صوڭره چووالولرغه قاتشمایاچقلرن وشول سببدن قوراللرن ترك مأمورلرینه طابشراچقلرن اعلام قیلغانلر وعده‌لرنده طورغان تقدیرده ترکیه حکومتی آنلرغه آلبانیه‌غه قایتورغه رخصت ایتکان. مشهور عیسی بولاطیناس‌ده اوزینڭ ایبده‌شلری ایله آلبانیه‌غه قایتمقچی بولوب، ترکیه‌چیگینه کیلگان ایکان. ترکلر آنلردن قوراللرن طابشرولرن صوراغانلر. عیسی بولاطیناس قورال بیرورگه راضی بولماغانلقدن، کیری قاراطاواچینه کیتکان. اشقودره‌نڭ گوبیرناطوری بدری پاشا اورنندن چغارغه صوراب، ترکیه حکومتینه عریضه بیرگان ایکان. استعفانامه‌سی قبول ایتلگان وآنڭ اورنینه اشقودره‌گه والی بولوب تعیین ایتلگان شوکت طورغود پاشا بوکونلرده اوچ باتالیون عسکر ایله پریشتنه‌گه کیلوب یتکان. آندن طوزشهری آرقلی اشقودره‌گه سفر قیلاچق ایکان. طوزشهرینڭ حاضرگی کونده عاصیلر قولنده بولغانلغی گازیته اوقوچیلرغه معلومدر. شول سببدن بو آراده اول بیرده طورغود پاشا عسکری ایله آرناودلر آراسنده بیك قوّتلی محاربه بولووی احتمال. بدری پاشا آلبانیه فتنه‌لرن باصارغه چاره‌لرینه کرشمه‌گانلگی هم بوحقده ترکیه‌نی خبردار ایتمه‌گانلگی اوچون، حکمگه بیرلگان.

ترکیه گازیته‌لرینڭ یازولرینه قاراغانده قاراطاو حکومتینڭ آلبانیه چووالولرینه قاتشقانلغنده شبهه یوق ایکان. بوکونلرده آرناودلرنڭ چورنا گوریه عسکرلرینه هجوم ایتکانلکلری تیلیگراف خبرلرنده کورنگان ایدی. استانبول گازیته‌لری آرناودلرنڭ دوستلری اولان چورنا گوریه عسکرلری ایله صوغشولرینه اشانوب بیتمیلر. بواش آلبانیه فتنه‌لرینه قاتشو اوچون، حیله‌طریقنچه اشله‌نگان بولورغه کیره‌ك» دیلر.

ایتالیه‌نڭ صوغشچیلرندن گینیرال گاریبالدی‌نڭ آلبانیه‌ده‌غی فتنه‌چیلرگه یاردم ایتو حقنده خطابنامه طاراتقانلغی خبر ایتلگان ایدی. فدائیلردن ۱۲ مڭ قدر کشی گاریبالدی‌نڭ سوزن قبول ایتکانلر. آنلر مای آینده آلبانیه‌غه سفر قیلمقچی بولغانلر ایکان. ایتالیه‌نڭ باش وزیری جیبولیتتی فدائیلر فرقه‌سی جییوغه قارشی طوروحقنده محلی مأمورلرگه فرمان بیبه‌رگان.

فالییرنڭ سیاحتی- بوکونلرده فرانسیه‌نڭ رئیس جمهوری فالییراوزینڭ اوچ وزیری هم فرانسیه‌نڭ ۷ برونینوسی و۱۵ مینونوسی ایله تونیسی‌که سفر قیلدی. پاریژ گازیته‌لرینڭ یازولرینه قاراغانده فالییر بواشی ایله فرانسیه‌نڭ دیڭز قوّتن چیت دولتلرگه کورسه‌تمکچی بولا ایکان.

بلغاریه- بلغاریه‌نڭ باش وزیری گیشف روشچوك شهرنده بیك اهمیتلی نطق سویله‌ب، وزیرلر کابینیتینڭ بالکان آتاونده‌غی دولتلرنڭ همه‌سی ایله دوست طورورغه تله‌گانلگن، اگرده بلغاریه ترکیه ایله صوغش باشلاسه، بوتون کابینیتنڭ استعفا قیلاچغن اعلام ایتکان.

فاس- صوڭغی کونلرده فاسده عصیان قیلغان بنی مطر هم بنی انعام قبیله‌لری فاس شهرینه هجوم ایتکانلر. اچده‌گی کشیلر شهرنڭ قاپقالرن بیکله‌ب آلسه‌لرده، محاربه برنیچه ساعت دوام ایتکان. مولای حفیظنڭ عسکرلرندن بیك کوب کشی هلاك بولغان. عاصیلرنڭ تلفاتی کوب توگل ایکان. قورقنچلی حال همان قوّتله‌نه بارغانلقدن، فاس شهرنده طوروچی کونسوللر یاوروپالیلرغه شهرنی طاشلاب کیتمه‌سکه کیڭاش بیرگانلر.

ترکیه- آلبانیه‌ده دیبر شهری یاننده هم یاڭا بازارسنجاغنده چووالولر باشلانغان. آرناودلر دیبر شهرنده کینه‌تدن هجوم ایتوب، ۱۰ له‌ب ژاندارمنی ئوترگانلر هم برنیچه‌سن جراحتله‌گانلر.

بوکونلرده آرناودلرنڭ باشلقلری ماکیدونیه‌ده بلغارلرنڭ اختلال جمعیتلرینڭ رئیسلری ایله مذاکره ایتکانلر. اشلر آلغه طابا بارسه، بلغارلر آرناودلرغه یاردم ایته‌رگه هم ماکیدونیه‌ده‌ده فتنه‌لر چغارورغه وعده ایتکانلر.

داخلی خبرلر

دولت دوماسینڭ اشی- دولت دوماسینڭ بویل قش ۱نچی آپریلغه قدر دوام ایتکان ۷٤ کون مدتنده، نظام چغارو جهتندن کوبره‌ك اش اشله‌گانلگی کورنه‌در. شول جیین مدتنده دوماغه حکومت طرفندن ۱۳۳ نظام لائحه‌سی کرتلوب، وزیرلرنڭ اوتنووی بوینچه آلتیسی کیری قایتارلغان.

دوما طرفندن ۱۳۹ نظام لائحه‌سی هم ۱۹۱۱نچی یلنڭ بودژیتی قبول ایتلگان.

دوما اعضالری طرفندن ۱۹ نظام فرضی کرتلوب، شونلردن آلتیسی قبول ایتلگان. آلتینڭ آراسنده ایرایله خاتوننڭ آیرم طورولری هم پولشه‌حکمدارلغنده زیمستوا یاصاو حقنده‌غی نظام فرضلری بار.

۱نچی آپریلغه کامیسیه‌لر قارامقنده قالغان نظام فرضلری ٦۳ بولوب، شونلرنڭ ٤۹ی مطلوبمی توگلمی ایکانچیلگن قاراو اوچون دوماغه طابشرلغان. ۲۰سی حقنده نظام لائحه‌سی حاضرله‌نو اوچون قالدرلغان.

بوجییلش مدتنده ۱۳ زاپروس یاصالوب، شونلرنڭ بیشسی حقنده حکومتنڭ جوابی طڭلانغان. حاضر کامیسیه‌لر قارامقنده ۲۳ زاپروس قالغان.

حاضرنده دوما قاراوینه حاضرله‌نوب قویلغان ۵۹ نظام لائحه‌سی هم ۱۵ نظام فرضی بار.

حاضرگه قدر برتورلیده اشکه آلنماغان ۱۰ نظام فرضی بار. بونلر آراسنده، گراف طالستوی‌نڭ اسمنه‌نگوگه قالدروحقنده‌غی لائحه هم طرودواؤیکلر طرفندن کرتلگان دوماغه عمومی صایلاو پراؤاسی یاصاو حقنده‌غی لائحه وباشقه‌لر بار.

گاصوداردستؤینی صاوِیت- گاصوداردستؤینی صاوِیتده ۱۹۱۱نچی یلنڭ بودژیتی قارالوب بتوب، پادشاه حضرتلری طرفندن تصدیق ایتلدی.

صاۋیتنڭ مجلسلری، پاصخه بایرامی مناسبتی ایله ٥ندن ٢٠نچی آپریلغه قدر طوقتاتلدی.

عسکری نالوك حقنده ـ عسکری نالوك حقنده‌غی نظام لائحه‌سی مالیه وزارتنده تمام حاضرله‌نوب بتوب وزیرلر شوراسینڭ قاراماقینه طابشرلدی. وزیرلر شوراسنده قارالغاندن صوڭ دوماغه کرتله‌چکدر.

لائحه‌گه قاراغانده، بونالوکنی توله‌و، عسکری خدمتدن قالغان کشیلرنڭ همه‌سینه، تله‌سه نیندی یول بله قالسون، توله‌و لازم بولاچقدر. فقط اشکه بتونله‌ی صلاحیتسز بولغان کشیلرگنه بونالوکدن قوتقارلاچقلر. نالوکنی توله‌و مدتی دورت یل بولاچقدر.

لائحه‌ده فرض قیلندغینه قاراغانده، صالداتدن قالغان کشیلرگه یل صاین ٦صوم یعنی دورت یل مدتنده ٢٤ صوم نالوك توله‌و لازم بولاچقدر.

یل صاین بونالوکنی توله‌رگه لازم بولغان کشیلر ٥٨٠-٦٠٠ ملڭ کشی حساب ایتلسه، هم بوندی کشیلرنڭ هر یلنی ٢١ ملڭ چاماسنده آرتا باروی اعتبارغه آلنسه، نالوك وجودکه چغارلغان وقتلرده، خزینه‌گه ١٤-١٥ میلیون صوملر آقچه جییلاچقدر. عسکری خدمتکه آلنمبچی، آنڭ اورنینه آقچه تولی طورغان خلقدن جییلغان آقچه، البته، بو حسابقه کرمی.

بو نالوکنی توله‌و، صالداتدن قالغان کشینڭ اوزینه، کوچی یتمه‌گانده، آتا آناسینه لازم بولادر. فقط آتا آنالرنڭ صوڭندن بالالرندن محکمه ترتیبنچه نالوك آقچه‌سن طلب ایته‌رگه حقلری بولاچق.

جنایت ـ ٣٠نچی مارتده موسکۋا یاننده آلیکسییۋو اسملی آولده دورت خاتوننڭ اولترلوب چقغانلغی خبر ایتلگان ایدی.

بونی اوتروچیلرنڭ حاضرگه قدر طوتلغانلری یوق. اولترلوچیلرنڭ قرداشلرینڭ حسابلرینه قاراغانده، قاراقلر ١٥ ملڭ صوم قدر آقچه اوغرلاب چقغانلر بولورغه کیره‌ك.

اولترو اورنینه موسکۋا پالیتسه‌سی «تریف» اسملی اتنی آلوب کیلگان. ات پالیتسه‌نی اوزی ایله آلوب کیتوب، آستانکین اسملی آولده بر استاله‌رنی‌غه طوقتاغان. آڭلاشلدغینه کوره، شوشی استاله‌رنی‌دن جنایت واقع بولور کون آلدنده، نامعلوم آدم طرفندن بالتا وباشقه شوندی قوراللر اوغرلانغان ایکان. خاتونلرده بالتا ایله اوترلگانلر. صوڭندن ات بر باقچه‌غه آلوب کیتکان. آنده قانلی بر باولق طابلغان. شولای‌ده حاضرگه قدر اوزینڭ تفتیشی ایله بیك کوب جنایتلرنی ازله‌ب طابقان، «تریف» بویولی شوندن آرتق هنرن کورسه‌ته آلماغان.

ۋیستافکه ـ سارسکی سیلو شهرینڭ تأسیس اولنووینه ایکی یوز یل طولوغاطره‌سی مناسبتی ایله پادشاه حضرتلرینڭ نظارتی تحتنده یوبیلی ۋیستافکه‌سی یاصالاچقدر.

بو ۋیستافکه بو یل ٢٠نچی آوگوستدن باشلاب ٢٠نچی سینتبرگه قدر دوام ایته‌چك. ۋیستافکه بیك کوب شعبه‌لرگه بولنه‌چك. پادشاه حضرتلرینڭ فکرنچه بوۋیستافکه بر مکتب شیکللی بولورغه کیره‌ك. شونڭ اوچون ۋیستافکه‌ده بیگره‌ك معلومات آرتدرداى، هم بر اشنڭ آلغه کیتووینه سبب بولورداى نرسه‌لرگه بیگره‌ك اعتبار ایتله‌چکدر. مثلاً علمی وادبی شعبه‌سینه همه عالی مکتبلردن باشقه، روسیه‌نڭ ایڭ مشهور رصد خانه‌لرندن نیکالایۋسکی، پولکوۋسکی هم کانستانتینسکی رصد خانه‌لرده اشتراك ایته‌چکدر.

سرایغه منسوب زاۋود وفابریکه‌لرده ۋیستافکه‌غه قاطشاچقلر. ۋیستافکه‌غه نرسه قویوچیلرغه، پادشاه حضرتلرینه منسوب فارفور زاۋودنده اشله‌نگان نرسه‌لردن پریزلر بیرله‌چکدر.

کربمی کشی اوله ـ «پیتربورگسکی ۋیدمستی» گازیته‌سی روسیه‌ده تورلی دینده‌گی کشیلردن کربمی کشی اولگانلگینڭ حسابن یازا.

پراۋصلاونیلردن هر یلنی روسیه‌ده هر ملڭ کشیگه ٣٢-٣٣ کشی اوله ایکان.

کاتولیکلردن مڭگه ٢٣-٢٥،

پروتیستانلردن ـ ٢٠ - ٢٣،

مسلمانلردن ـ ٢٣ - ٢٦،

یهودیلردن ـ ١٥ - ١٧

کشی اوله‌ایکان.

کورنه‌که ایڭ آز اولوچیلر یهودیلر. «کازانسکی تیلیگراف» گازیته‌سی بوخبرنی کوچرگاندن صوڭ ئه‌یته: یهودیلر پراۋصلاۋنیلرغه قاراغانده ایکی اۋلش کیم اولگان شیکللی، ایکی اولش آرتق‌ده طووالردی. اوکلرنڭ فکرلرینه برده توشونور حال یوق: طوغان اوچون‌ده، اوله‌گان اوچون‌ده عیبلیلر..

اوقو اشلری ـ صامار گوبیرناسنده، بوغرسلان اویه‌زنده آرسای اسملی آولدن مسلمان فراکسیه‌سینه اوشبوره‌وشده بر خبر یازالر.

مذکور آولده ٩٥ کشی (٤٩ ایر، ٤٦ خاتون) رسمی ره‌وشده اسلام دینن قبول ایتوب، اوقو یاشنده بولغان بالالرن (١٧ ایر هم ١٥ قز بالا) آول کشیسندن بر سینه دین اویره‌تورگه بیرگانلر. برنیچه کونلردن صوڭ آولغه اوره‌دنیك کیلوب بالالرنی طاراتقان هم معلمنی طوتوب پریستفکه آلوب کیتکان.

صوڭندن امام عین‌اللین اوره‌دنیککه کیلوب بواشنڭ سببن صوراغان، اوره‌دنیك ئه‌یتکان، بونده رخصتسز مکتب آچقانلرهم اول معلمنڭ اوقتورغه حقی یوق ـ دیگان. هم بومکتبده مجوسلرگه هم پراۋصلاویه دیننده بولغان کشیلرگه اسلام دینن اویره‌ته‌لر دیب میگابر «یازو» کیلدی دیگان. لکن اول دانوسنڭ کم طرفندن بولغانن ئه‌یتودن امتناع ایتکان.

تورلی خبرلر.

نوۋگورد گوبیرناسنده آلیکساندرۋسکی اسملی آولده ٩٦یورط هم پراۋلینیه یانغان. بیك کوب حیوان هلاك بولغان. ضرر ٧٠ مڭله‌ب بار.

اوفا زیمستۋاسینڭ تعلیم عمومی یاصاو اوچون هریلنی حکومتدن ٧٠ملڭ صوم یاردم صوراب بیرگان عریضه‌سی مقبول بولغان.

بر نیچه وقتدن بیرلی ساریتسین‌دن کیته‌رگه راضی بولمیچه یاتقان ییرماناخ ایلیادورنڭ مریدلری آخردن پادشاه حضرتلرینه مراجعت ایتوب، ایلیادورنی ساریتسینده قالدرونی اوتندیلر. پادشاه حضرتلری بونلرنڭ اوتنچن قبول ایتدی. شول سببلی حاضر ایلیادور یاڭادن اوّلگیچه ساریتسینده قالاچقدر.

گاصودارستۋیننی صاۋیت اعضالرندن سیناتور گانچاروف اوزینڭ عریضه‌سی بوینچه، صاۋیت اعضالغندن چغارلدی.

روسیه ایله یاپونیه‌نی اقتصادی هم مدنی جهتدن بر برسینه یاقنلاشدرو اوچون پیتربورغده یاصالا طورغان جمعیتنڭ اوصطافی وزیرلر شوراسی مجلسنده قبول ایتلدی.

روسیه‌نڭ مشهور رساملرندن کریژینسکی پیتربورغده ٤نچی آپریلده آصلوب اولگان.

ییدی صو ولایتنده‌گی خزینه اورمانلرنده اشله‌و اوچون، زلزله‌دن ضرر کورگان کشیلرگه اش طابوب بیرله‌چکدر.

پیتربورغده‌غی چوماغه قارشی طورو کامیسیه‌سی ١٧ گوبیرناده‌غی شهر وزیمستۋالرغه خالیرغه قارشی طورو اوچون ٢٣٥٨٣٠ صوم یاردم بیرگان.

موسکۋاده اختلالچیلر فرقه‌سینه منسوب کشیلردن ١١ کشی حبس قیلنغان.

کافکازده اونیۋیرسیتیت آچو مسئله‌سن مذاکره قیلو اوچون تیز کونده معارف وزارتی تحت ریاستنده مجلس بولاچقدر.

دوماده‌غی اوکته‌برچیلر، یانغنغه قارشی طورو حقنده دولت دوماسینه بر لائحه کرتکانلر. لائحه‌گه قاراغانده، هریوز یورطدن کیملی بولماغان آوللرده یاخشی ترتیبکه قویلغان، یانغن‌سوندرچیلر بولورغه تییشلی.

آق ایدلده بوز بیك قوتلی آغا باشلاغان. پاراخودلر توشوگه بیك کوب ایگن حاضرله‌نگانلگن خبر بیره‌لر.

پیتربورغده «گرازا» اسملی گازیته‌نڭ محررینه برنچی آپریلده چققان نومیری اوچون بیش یوز صوم اشتراف صالنغان. بونومیرنده صاۋیت اعضاسی آلسوفیفنڭ نطقندن کولوب بر فیلیه‌تون یازلغان ایکان.

موسکۋانڭ شهر دوماسی بیلگیه اوبشستۋاسندن، موسکۋاده‌غی ایکنچی آطلی تیمر یولنی ١,٩٠٠,٠٠٠ صومغه اوز ملکینه آلورغه قرار بیرگان.

لودزه‌ده پالیتسه ۋیدزیۋسکی اورامنده بر یورطده قاراقلر جییلوب یاتقاندن خبر آلوب، تونله ساعت ایکیده یورطنی چولغاب آلغان. لکن اچده‌گی کشیلر آتا باشلاغانلقدن یاردمگه صالداتلر چاقرلغان. صوڭندن قاراقلر یورطقه اوت تورتکانلر. ١٢ساعت آطشقان وقتده قاراقلردن اوچسی اوترلگان، برسی مجروح حالنده قولغه آلنغان. یورت بتونله‌ی یانوب بتکان.

ییدی صو ولایتنده، صازانوفکه اسملی ییرده‌شاقتی قوتلی گنه زلزله بولغان.

آتباسار یاننده‌غی یلغه طاشوب شهرنڭ بر قریین صو باصقان. بیك کوب بنالر ییمرلگان. بر تگرمه‌ن آغوب کیتکان. ضرر بیك کوب.

آنکارسکیده ١٢ ساعت بوران دوام ایتوب، تیلیگرام باغانالری آوغان. هم کوب ییرده تیلیگرام چبقلری اوزلگان. یاوغان قار بیك قالون.

اصحابادده حاجینسکی‌نڭ نیفت معدننده بر فانتال اون کون اچنده ایکی میلیون پود نیفت آتقان.

قزان خبرلری

قوشلر ۋیستافکه‌سی ـ ١٢نچی آپریلده ۋوسکریسینسکی اورامده چیلیشوف یورطنده قوشلر ۋیستافکه‌سی آچلاچق.

شهر رئیسی ـ پیتربورغه تیمر یوللر کامیسیه‌سینه اشتراك ایته‌ر اوچون، کیتکان شهر رئیسی بیکیتف جنابلری ٥نچی آپریلده قایتوب، اوزینڭ لوازمن اداره قیلورغه کرشدی.

چوما حقنده کورسلر ـ دارالفنوننڭ طبیه شعبه‌سنده چوماغه قارشی طورورغه کشیلر حاضرله‌ر اوچون، کورسلر آچلغانلغی گازیته‌مزده یازلغان ایدی. اوشبو کورسلرده اوقولر برنیچه آتنادن بیرلی دوام ایته. مصارفی اوچون آقچه کیره‌ك بولغانلقدن، طبیه شعبه‌سی اوّلی بیرلگان ٨٠٠ اوستینه‌ینه‌دن ١٥٠٠ صوم آقچه بیرونی اوتنوب، معارف وزارتینه مراجعت ایتکان ایدی. اوتنچی قبول ایتلمه‌دی.

مکتبلر کامیسیه‌سی ـ شهر دوماسی طرفندن مکتب اشلرن اصلاح قیلو اوچون صایلانغان کامیسیه‌نڭ شهرده اوقونی عمومی یاصار اوچون، اوقو خانه‌لر صالو مسئله‌سی ایله مشغول بولغانلغی معلومدر. مذکور کامیسیه‌نڭ صوڭغی مجلسنده بر بناده آچلاچق ٤ کامپلیکتلی اوقوخانه‌نی برله‌شدرو حقنده کامیسیه اعضالرندن پیسارفنڭ معروضه‌سی مذاکره‌گه قویلدی. معروضه‌ده ٤ کامپلیکتنی برله‌شدرگان تقدیرده ناظرلرغه هم صاقچیلرغه بیرله‌چك مصارفلرنڭ آزایاچغی بیان ایتلگان ایدی. مکتبلر کامیسیه‌سی بو معروضه‌نی باصدروب کامیسیه اعضالرینه طاراتورغه وبوحقده جواب آلغاندن صوڭره آنلردن کوبره‌گینڭ فکری ایله عمل قیلورغه قرار بیردی.

شهرنڭ بورچلری ـ شهرنڭ کارزمالر صالو اوچون، ۋیکسل بوینچه آلغان بورچلری باریسی ٩١٤,٥٨١ صومغه ییتدی ایندی. اوشبو آقچه‌نڭ ٥٧ملڭ صومن توله‌رگه آپریل آینده صروك ییتسه‌ده، شهرنڭ کاسسه‌سنده آرتق آقچه یوق. بورچ اییه‌لرندن زیمله‌نوف هم ماتۋییفسکی ٢٥ملڭ صوملق ۋیکسللرنی ینه‌دن یاڭارتورغه رضالق کورسه‌تکانلر.

پیریۋوزلر حقنده ـ ١٩١٠نچی یلده قزان یلغاسنده پیریۋوزلر طوتقان پودره‌دچیکنڭ ایسکی معاهده بوینچه دوام ایتدرورگه راضی بولماوی سببلی شهر اداره‌سی پیریۋوزلرنی اوز طرفندن خدمتکارلر قویوب یورتورگه قرار بیرگان ایدی. بوندن شهرگه ضرر بولور توسلی کورنه. پیریۋوزلرده اشله‌وچی خدمتکارلر اش وقتن ایرته‌گی ساعت ٦دن کیچکی ٦غه قدر قالدرونی هم آندن صوڭ چققان کشیلرنڭ آقچه‌لرن اوزکسه‌لرینه آلونی طلب ایتوب، شهر اداره‌سینه مراجعت ایتکانلر ایدی. شهر اداره‌سی آنلرنڭ طلبلرن قبول ایتدی. شول سببدن حاضرده خدمتچیلر بیك ئه‌کرنلك ایله اشله‌ب، اوزوب یوروچیلرنی کیچکه طابا کوبره‌ك قالدرورغه طرشالر. ایگومنی‌طوغریسنده‌غی پیریۋوزدن کیله طورغان وارداتنڭ کونینه ١٢ صومدن، یا گودنی یاننده‌غیسندن ٤٠ صومدن آرتقانی یوق.

محکمه زالندن ـ بوندن مقدم ۋیستافکه‌ده ولایت زیمستۋاسینڭ رئیسی میلنیکفنی قیناغانلغی اوچون، کراسنوکوتسکایا فامیلیه‌لی خاتون آکروۋنی محکمه طرفندن ایکی آیغه حبسخانه‌گه حکم ایتلگان ایدی. کراسنوکوتسکایا محکمه‌نڭ قرارندن راضی بولمیچه بوحقده پالاتا محکمه‌سینه مراجعت ایتکان ایکان. اشی بوکونلرده ینه‌دن قارالدی. پالاتا محکمه‌سی آکروۋنی صودنڭ قرارن تصدیق ایته‌رگه هم معیوبنڭ جزاسن بیش کون اوّیده حبس قیلورغه قالدرونی اوتنوب، پادشاه حضرتلرینه مراجعت ایته‌رگه قرار بیردی.

تیمر یول حقنده ـ پایتخت گازیته‌لرینڭ یازولرینه قاراغانده مالیه وزارتینڭ بناسنده تیمر یوللر حقنده‌غی کامیسیه‌ده ییکاتیرینبورغ تیمر یولی حقنده‌غی لائحه‌لرنڭ صناعت جهتلری قارالوب، بتکان. گالوۋیننڭ لائحه‌سنده نیژنی-مالمژ ییکاتیرینبورغ یولینڭ هر چاقرمی ١٢٠,٠٠٠ صومغه، موسکۋا-قزان تیمر یولی جمعیتینکنده ٨٠ملڭ صومغه توشه‌چگی بیان ایتلگان ایکان. بوحقده مذاکره ایتکاندن صوڭره مذکور کامیسیه برنچی لائحه‌نڭ چاقرم بهاسن کیمتورگه، ایکنچیسینکن آرتدرورغه قرار بیرگان.

ۋاگونلر اداره‌سی ـ برنچی آپریلدن صوڭ طرامۋای اداره‌سی آچق ۋاگونلرنڭ آلدده‌غی اسکامیه‌لرن ٢نچی کلاصدن صاناغان کبی ایڭ آرتده‌غی اسکامیه‌لرن‌ده ٢نچی کلاصدن حساب ایته‌رگه قرار بیرگان.

اوطن قاراقلری ـ اوزغان کوز کوننده کوتمه‌گان وقتده قزان یلغاسی طاشوسببلی آغاج ایله سودا ایتوچی کشیلرنڭ بایتاق اوطنلری آغوب کیتکان ایدی. آنلرنی پورخاوایل هم یاگودنیده طوروچی کشیلرنڭ بعضلری جییوب آلغانلر ایکان. ماتۋییفسکی هم نابوکوفنڭ پالیتسه‌گه مراجعت ایتولری سببلی اوطن اوغرلاوده متهم بولوب، عبدالله مناسبف، زبن‌الله ثابتف، باتونوگف، آنطونف، کالوگین، یاکوۋلف، علی شامیتف هم لوگینف اسملی آدملر حکمگه بیرلگانلر. آنلرنڭ اشلری بوکونلرده ٥نچی چاستنڭ میراوای حاکمی حضورنده قارالدی. میراوای حاکم متهملردن مناسبف هم کالوگین دن باشقه‌لرن عیبلی طاوب، ٢٠شه‌ر صوم آقچه توله‌رگه، اگرده تولی آلماسه‌لر، ٧شه‌ر کونگه حبس قیلورغه قرار بیردی. معیوبلر بوحقده شکایت ایتوب، میراوای حاکملرنڭ اسیزدلرینه مراجعت ایتکانلر ایکان. اشلری ٤نچی آپریلده قارالوب، میراوای حاکمنڭ قراری تصدیق قیلندی.

وحشت ـ چرك‌کول ریستورانینده جرلاوچی زورکینا فامیلیه‌لی خاتون ٢نچی آپریلده باشقه کشیلر ایله برگه اوطوروب طورمقده ایکان. شول آراده موینی ئه‌چته باشلاغانلغن سیزوب قچقرا باشلاغان. طاوشینه کشیلر جییلغانلر هم طبیب کیتروب، قاراتقاچ، زورکینانڭ موینینه کوکرت کیسلاتاسی سیبلگانلگی معلوم بولغان. آنی تیزلك ایله زیمستوا شفاخانه‌سینه ییبه‌رگانلر. دشمانلرندن برسی کورمه‌گان آراده آنڭ موینینه کیسلاتا سیبوب کیتکان.

کول بویی مدرسه‌سی ـ داملا محمدقاسم حضرت صالحی جنابلرینڭ اداره‌سنده اولان کول بویی مدرسه‌سنده امتحانلر باشلاندی. ٥نچی آپریلده امتحان مجلسینه مکتبلر دیریکتوری میخائل نیکالایۋیچ پینیگین جنابلری‌ده کیلگان. روسیه جغرافیه‌سی وهندسه فنلری امتحاننده حاضر بولغان. بوفنلرنڭ نیدی کتابلردن اوقولغانن صوراشقان. همه‌فنلر روسیه‌ده باصلغان کتابلردن اوقولغانن بیان قیلوب جواب بیرگانلر. دیریکتور جنابلری مدرسه‌ده اوقولاطورغان کتابلرنڭ همه‌سی حقنده فهرست یازوب بیرونی مدرسه اداره‌سینه تنبیه قیلغان.

آخوند شرف‌الدین حضرت.

شهرمزنڭ آخوندی شرف‌الدین حضرت کوب زماندن بیرلی قارنینه آش اوتکازه آلمی طورغان آور خسته‌لقغه مبتلا اولوب صاحب الفراش اولدقندن، جمله مسلمین دن شفاء یاب اولماقی اوچون خیر دعالار رجا ایدله‌در.

رجا.

مشتریلرمزدن لطف‌الله فتح‌الله اوغلی زبیرف، آغاسی محمدصدیق فتاح اوغلی زبیرفنڭ روسیه‌نڭ قایسی شهرنده ایکانن بلمی ایکان. اوزی قزان شهرنده بولوون احتمال طوتا. قزانده بوکشینی بلوچیلر بولسه، اوزینه تنبیه قیلسه‌لر یاخشی بولور ایدی.

مجلس.

اوچنچی کون ٥نچی آپریلده محمدجان کریمف خانه‌سنده هر محله‌نڭ امامی وبعض معتبران جییلوب مفتی حضرت یوبیلییی حقنده کیڭاش باشلادیلر. لکن هر محله‌دن لازمنچه وکیللر بولمادیقندن کیڭاش وقرار ١٢نچی آپریلگه کیچکدرلدی.

بومجلسکه هر محله‌نڭ امامندن باشقه اقل ایکی صایلانغان وکیلی‌ده کیله‌چکدر.

شهر قزان جمعیت خیریهٔ مسلمین اداره‌سی جمعیت اعضالرنی اوشبو ١٩١١ سنه ٨نچی آپریلده جمعه کون ٢ساعتده بولاچق عمومی مجلسکه چاقرادر زاخاریوفسکی اورامده اوز یورطنده

قارالاچق اشلر.

١) ١٩١٠نچی یلنڭ حسابنی قاراب تصدیق ایتو

٢) ١٩١١نچی یل اوچون اسمیته‌نی قاراب تصدیق ایتو

٣) وعده‌لری تولوب چقغان اداره اعضالری: عین‌الدین مؤمنف وفا عینوالدین شاکر آپانانف کشاف‌الدین حضرت ترجمانف عبدالرحمن موسالیمف‌لر اورنینه بیش اداره اعضاسی هم آلارغه نائب صایلاو

٤) تفتیش کامیسیه‌سی هم آلارغه نائب صایلاو

٥) باگادیلنی پوپیچیتیلی عبدالرحمن قوشایفنڭ استعفاسی سببلی پوپیچیتیل صایلاو هم آکار نائب صایلاو

٦) باكادیلنی ٥ ٢ كراوات آرتیدرو ماقاكرسی.
٧) معلمه‌مشتریلرنك وظیفه‌سنی آرتدرورغه صوراب بیرگان عریضه‌سنی قرار.
٨) اعاده جیباره کامیسیه صایلاو.
٩) مفتی‌حضرتنك ٢٥ سنه‌لك یوبیلی سنی تبریك ایتو.
اخطار: اوشبومجلس‌معیننك اوستافینك ٤٧ نچی بندی‌بوینچه یوبیل ٦ نچی آپریلده جیولماغان سببلی ایکنچی مرتبه دعوت قیلونادر. شول‌سببلی بوکون کیلگان اعضانك کوبلگینه و آزلغینه اعتبار ایتیلمی انه قارالاچاقدر.

«بواده قمز زاوُیدینیه‌سی»

اوتکان‌جه‌ی، بواده شهاب‌الدین‌ثابتف، گوبیرسکی نك رخصتی ایله گوزه‌ل کیك اورمان وباغچه‌دن عبارت اولغان انسان‌نك سلامتلگینه ایك برنچی فائده بیره‌تورغان‌صاف هوالی گوزه‌ل براورنك قمز زاوُیدینیه‌سی آچمش ایدی. ثابتف، قمز یاصاو حقنده یاخشیغنه معلومات کسب ایتکان وقمزغه مهارتی سببلی قزان دوقترلری طرفندن شهادت آلغان بر قمز اوستاسی کیتورتوب، دوقترلر قارامقنده‌حفظ‌صحتکه موافق‌صورتده غایت‌صاف ولذتلی قمز یاصاتدی. ثابتف نك زاوُیدینیه‌سنده‌یاصالغان‌قمزلر: یومشاق اورتا قوتلی قایناتولغان قسملریله دورة قسمگه‌بولنوب هرنوعسندن برنیقدر آورو لرغه فائده‌سی کورلدی. مثلا: یوره‌ك، یکلچه، نیرۋنی آورولرغه هم آش‌قازانی بوزلغانلرغه، مطلق تازارغه تله‌گان کمسه لرگه قمزنك نیندای نوعسی کیره‌ك بولسه، دوقترنك ایتوی‌بوینچه، شول‌قمز بیرلدی. یوته‌ل ایله مبتلا اولغانلر ثابتف لرنك‌قمزن اچوایله تمام‌تازاردیلر. ثابتف‌نك قمزلری یا‌کا اصول ایله اشلانوب، باشقه قمزچیلر کبی ئه‌للانمه‌نه‌لر قاتشدرلمیچه قمز اچوچیلرنی ممنون ایدرلك درجه‌ده صاف وحقیقی قمز اینه‌رگه اجتهاد ایتلادر. ثابتف نك قمزلری صافلق جهتندن توگل‌مسلمان قرده‌شلرمزنکگنه، حتی روسلرنك ده دقتلرن جلب ایته‌رده‌ی، باشقه قمزلردن ممتاز بولا اینه: ثابتف‌نك ماسترینه روسلر، هم‌مسلمانلر طرفندن قمزینك یاخشیلغندن ممنونلگنی اظهار قیلوب یبرلیش هدیه‌لر دلیل اوله بیلورلر. ثابتف، شوشی ١٩١١ سنه‌ده، اوتکان سنه‌ده‌گی کبی، قمز زاوُیدینیه‌سی آچوب، اوتکان‌یلقی طریق ایله قمز یاصاتوده دوام ایته‌چك واوتکان یلنده‌غی کبی، صاف ولذتلی قمزلر یاصاتوده مساهله ایتمه‌یه چه‌کدر.

م. فتح اللین

فنی‌هنر و تجربه‌لر.

«٦٠٦» ایله طاعون مرضن دوالاو.

اوسکار شره‌ییر اسمنده بر دوکتورته‌ن تسیزینده چوما ئله‌کگان بر خاتونغه ٥ گرام قدر ئه‌رلیخنك «٦٠٦» نام دواسن‌ییبه‌رب قاراغان. واقعه‌دن دورت ساعت قدر وقت اوزغاچ خاتوننك ته‌ننده‌گی حرارت ٤٠ گرادوسدن ٣٦،٣گه توشکان. آورو بر آز وقتقه‌قدر اوزنه‌جیگللك‌حس‌قیلغان، لکن دوانی ییبه‌رودن ١٢ ساعت اوزغاچ یوره‌ك حالسزلگی‌سببلی وفات بولغان. دوکتور ینه‌دن برسی قرق، ایکنچیسی یکرمی دورت یاشنده‌گی چوما ایله آوری باشلاغان ایکی‌خاتونغه مذکور دوانی ییبه‌روب قاراغان. صوڭغیسینك برنیچه آیلق ایچه‌ك‌بالاسیده بولغان. اوّلگی تجربه‌ده دوانك یوره‌کنی ضعیفله‌ندرگانلگی معلوم بولغانلقدن‌اوشبو صوڭغی تجربه‌لرده دوکتور «٦٠٦»نی ته‌نگه ییبه‌رگان زمانده مذکور دوانی ییبه‌رگاندن‌صوڭ آوروغه یوره‌کنك قوتن آرتدره‌طورغان دوالر بیرگان. هر ایکی‌خاتوننك‌ده دوانی استعمال قیلغاندن اوچ ساعت صوڭ حرارتلری کیموگان. شولای‌ده بولسه قرق‌یاشلك خاتون یوره‌ك حالسزلگندن شول کون تونله ایله وفات بولغان. یاش‌خاتون‌ایکنچی کون ایرته‌ایله اورنینه‌اوطورغان، آشارغه صوراب آلوب طاماغینه آشاغان، شول کون اورندن طوروب کشینك یاردمندن باشقه بر آز یورگان، طاماغندن قان کیلو هم یوتکرولری طوقتاغان. لکن کیچکه طابا ینه یوره‌ك حالسزلگی باشلانغان یوره‌کنی قوتله‌ندرو اوچون ایکنچی مرتبه‌دوا بیرلسه‌ده کار قیلماغان اوچنچی کونده ایرته ایله اولگان. دوکتور همانده «٦٠٦»نك چوما خسته‌لغی اوچون بیك فائده‌لی بر دوا بولاچن دعوا قیلا. لکن برشرط بار: دوانی ییبه‌رگاندن صوڭ آنك یوره‌کنی ضعیفله‌توینه قارشی چاره طابارغه کیره‌ك. بونی طابو طبیبلراوچون آغر براش توگل.

خسته وقتده آناسندن آیرلمیچی، آناسینك سوتی ایله تربیه‌لنگان بالاغه چوما زحمتی ئله‌کمه‌گان. بالاهمانده صاغ‌سلامت. دوکتوربونی «٦٠٦»نك تأثیرندن بولورغه کیره‌ك دیب اویلی ایکان.

تورلی‌سوزلر.

روسیه‌ده مسلمانلر.

روسیه‌ده یاشاوچی مسلمانلرنك عددی ١٨،٣٠٧،٠٠٠ مقدارنده‌در. بونلردن ٤میلیون ٢٥٠مڭ مقداری یاۋروپای روسیه‌ده ١٥٠ مڭ مقداریسی سیبیریه‌ده، طوقز میلیون مقداریسی ترکستان ایله قرغز صحرالرنده ٤ میلیون مقداریسی کافکازده‌در. یاۋروپای روسیه‌ده مسلمانلرنك ایڭ‌کوب بولغان ییرلری قزان، اورینبورغ، اوفا، آستراخان، ۋیاتکه وصامار ولایتلرنده هم‌قریمده‌در. قریم مسلمانلری ایله پولشه‌مسلمانلری قریم ادارۀ روحانیه‌سینه، یاۋروپای روسیه‌دغی باشقه مسلمانلر اورینبورغ محکمۀ روحانیه‌سینه تابعلردر. کافکازده ادارۀ روحانیه ایکیدر. برسی سنیلر اوچون دیگری شیعیلر اوچون. اورتا آزیه مسلمانلری‌هیچ بر ادارۀ روحانیه‌گه تابع توگل. بونلرنك دینی‌اشلرن محلی حاکملر قاریلر. ١٩١٠ نچی یلنك حسابینه نظرا اورینبورغ ادارۀ روحانیه‌سینك قارامقنده ٦٠٠٩ مسجد‌کافکاز شیعیلری ادارۀ‌سنده ٧٥١ مسجد، کافکاز سنیلری‌تحت‌ادارۀسنده ٨٧٨ مسجد‌موجوددر. ترکستانده براوزنده ١١،٩٦٤ مسجد بار. مسلمان مکتب‌ومدرسه‌لری‌یاوروپای‌روسیه‌ده ٣٥٤٩، اورتاآزیه‌ده ٧٣٨٣، کافکازده ١٨٦٦ عدددر.

تصحیح.

قزان جمعیة خیریه‌سی‌نك ١٩١٠ نچی یل اوچون باصلغان آتچوطنده ١٦ نچی صحیفه‌ده فضل علام احمدجانف‌دن آلنغان ٢٥ صوم زکات فضل جان احمدجانف دیب خطا باصلغان ١٨ نچی صحیفه‌ده بدرالدین آپانایف‌دن ولادة خانه فایده‌سنه آلنغان بریوزصوم اعانه اون صومغنه باصلغان.

هم ١٩١٠ نچی یل اوچون آقچه توله‌گان ٤ اعضااعضالر رسپیسکه‌سینه یازلمای‌قالغان.

١ نچی عبدالله هبةالله اوغلی قوشایف
٢ نچی وفا صافین
٣ نچی عبدالرحمن سبراکوف
٤ نچی صالح عبدالرحمن اوغلی آپاکوف

خزینه‌دار نورعزیز حسینف

ناشر ومحرری: احمدهادی مقصودی

قزانده بازار بهالری:

٦ نچی آپریلده

	صوم	تیین
بالق یاله، قوروق ایله	٧ صوم	— تیین
قوری صغر یوطی	١٥	—
چی صغر یوطی	٥	—
قوری باشماق یوطی	١٤	—
ویتکه یاباغه	٣	٥٠
آیوبکه قوری یوطی	٢٤	—
چی آیوبکه یوطی	١٠	—
یالوی قوری یوطی	١٦	—
یالوی چی یوطی	٦	—
صارق تکه‌سی	—	٧٠
ایری صارق روسکی	١	—
چیرکلسکی صارق	١	٢٠
تکه	—	٦٠
جال قوری یوطی	١٠	—
قل قوری یوطی	٢٢ - ٢٤	
بورصق	١	٥٠
یقار	٢	—
تولکی قزل	—	—
آص	—	—
چاشکه لادنکه	—	
موتنی طای	٤	—
آق کرمن		٦٠
قاره کرمن	١	٤٠
بوری	٥	—
صابن مایی یوطی	٦	٦٠
چی مای یوطی	٣	٤٠
آرش اونی		٧٥
بویلغی صولی	—	٤٨
امیرکانسکی صولی	—	٥٣
صارق ایتی یوطی	٤	٨٠
صغر ایتی یوطی	٤ - ٤،٥	٢٠
قوی مای یوطی	٨	٤٠
شیکر یوطی	٥	٦٠
تی مامق	٤٤	—
سیری مامق	٤٠	—
قازیونی ایری	٨	—
قازیونی واق قاورسز	١٤	—
مایی تیریسی	—	١٨
ات تیریسی ایری	—	٢٥
صوصار	١١	—
حمرقه‌مکی	١٩	—

چیتکه کیته‌رگه اورن ازلیم کیبتچلککه یاخود باشقه خدمتکه بولسه‌ده یاری. روسچه بله‌م.
آدرس اداره‌ده.

« آدورابل » ایسلی مای آدیکالون
طاۋاریشستۋا ص. ای. چیپیلیۋیتسکی
اوغللری ایله . موسکۋاده.

مسلمانچه یاخشی بله‌طورغان‌هم‌کوب‌یللر تجربه کورگان اوچیتل، روس‌تلندن درسلر بیره. بولاق بوینده «بیان‌الحق» اداره‌سی‌اوستنده ١١ نچی نومیر فاتیرده ماکسیم آرخیپوۋیچ استیپانف

گیمنازیه تمام ایتکان باریشنا، کاسسیرشالقغه اورن ازلی هم روس لسانی اوقوتا.
مسلمانلر آراسنده اوقتوب کوب تجربه‌لر کورگان.
آدرس اداره‌ده

اورن ازلیم، ایمینیه‌گه‌پریکازچیقاقغه یاکه کاسسیرلقغه. روسچه مسلمانچه بله‌م.
کول بوینده بیگه‌یف‌شاکر یورطنده کچه ولی ایشگی آلدنده صبغت الله حبیبو اللین.

ماگازین بیرله‌در

گالانتیرینی-ایگروشچنی. طاوارلری هم آبستانوفکه‌سی ایله. بالق‌بازارنده، «نوۋوی‌نومیرا» آستنده، «طروداۋای سایوز» کیبتی کورشیسنده. کیره‌ك کشی رحیم ایتسون.

بلغار

همه نومیرلر ماسلنی کراسکه ایله بویالغان؛ الکتریق ایله‌یاقتریله‌، پار ایله جلتوله. جاعتلری ایله کیلوچی مسلمانلرغه آیرم شیرمه‌لی نومیرلر، خاتونلرایرلر اوچون آیرم جلی بدرفلر حاضرلنمشدر نومیرده بوچته‌تیلیغراف‌وباشقه یومشلر اوچون خدمتکارلر، اطاعتلی خادم وخادمه‌لر موجوددر ایکی زورزالده، هروقت مسلمان، روس‌وترکیه غزیته‌وژورناللری موجوددر. آشخانه ماهر آش پشروچیلر اداره‌سنده بولوب هروقت‌حفظ صحتکه‌موافق طعاملر حاضرله‌نه. بوفیتده هر تورلی مینرالنی صولو قواصلر باردر. نومیرلر ٥٠ تیندن باشلاب اوچ صومغه قدر. آیلقلاب کیلشو ایله. مال آلوب کیلوچیلرگه اسقلادلر حاضردر. تیلیفون نومری ٧٤٨ حرمتلو مشتریلرمزنك توه روحیه‌لرینی اویغاتووقوه سمعیه‌لرینی خوشلاندرور اوچون خصوصی صورتده حاضرلنگان اویون ماشیناسی زالنی تزیین ایته‌در.

شرقی قازلق کارخانه‌سی

Восточная колбасная

برنچی مرتبه اولارق مسلمانلر آراسنده ٥٠ تورلیه‌ب قازلق، کالباصا، باصدرما پشکان وپشمه‌گان کاپچونی قازلقلار یاۋروپا اصولنده‌حاضرله نمکده‌در. بیك چیستا وبیك اهمیت بیرلوب‌حفظ صحتکه موافق روشده حاضرله ندگنده، آلوچیلرمزنك ممنون بولونده شبهه ایتمیمز. کارخانه‌مزده هرتورلی‌زاکازلر قبول ایته‌مز‌هم‌چیتدن صورلوچیلارغه صومینه ٢٥ تین زاداتکه ییبه‌رگانلرگه نالوژقیلوب‌ده یباره‌در.
تله‌گان کشلرگه پریسکورانت بوش‌یباره‌در. شعبه‌سی: اوسیه‌ده‌ۋولژسکی هم‌صامالیوت پریستلری آراسنده.
Казань, Евангилистовская ул. домъ Сабитова, Абдулла Кильдишевъ.

موزیکالنی‌ماستیر علاج‌الدین عین‌الدین اوغلی سیفوللین قزانده
یاڭا اختراع
قول ایله اوینی طورغان پیانینو میلادیك اوچون میخانیزم اختراع قیلدم. بومیخانیزمنی هر بر قول ایله اوینی طورغان پیانینو میلادیکلرغه قویارغه ممکن. بو خانزم ٥ مینوت قدر وقت اچنده ٩ میتر اوزونلغنده‌غی نوتالرنی اوینااب چغا آلادر. میخانیزمنك یاخشیلغی اوچون ١٩٠٩ نچی یل قزان ۋیستافکه‌سنده زور کوش میدال آلدی.
میخانیزمنك بهاسی برتورلیسی ٣٠ صوم، اعلادرجه‌ده‌گیسی ٣٥ صوم. آدریس:
Казань, Евангел ул., д. Исхака Мавликеева. Музыкальному маст. Гилязетдину Гайнутдиновичу Сайфуллину.

تجربه‌لی اوچیتلنیتسا اورتامکتبلرنك توبه‌ن‌صنفلرینك پروگراملری‌بوینچه، حاضرلی هم تکرار قیلدره. اوچیتللککه حاضرلی. هیچ‌ده اوقی بلمی طورغان کشیلرگه اصول شفاهیه ایله روس تلی اوقتا. قزخاتونلرنی ایولرینه باروب‌ده اوقتا. یامسکوی اورامده اسمولینسف یورتنده اوچنچی نومیره فاتیرده آ. م. ۋایدینوۋا

مانوفاکطور کیبتنه کشی‌لر کیره‌ك:
١ نچی غورطاوای اشنی یخشی بلوب آلوچی‌نی طانی طورغان، تجربه‌لی، عادل، اجتهادلی، توفیقلی، اخلاق‌لی هم‌ده اشچوطنی بله طورغان کشی بولسون.
٢ نچی واق سوده اوچون واق‌سوده‌نی یخشی ایته طورغان، سوداگر، اوتکون، اجتهادلی، اخلاق‌لی هم‌ده طوغری بولسون.
آدریس: قزان، یولدز اداره‌سی. ص. ل. ح اسمینه.

روسچه تاتارچه بله‌طورغان، عائله‌لی یکت نیندی خدمتکه بولسه‌ده اورن ازلی، چیتکه کیته‌رگه‌ده راضی.
آدریس اداره‌ده.

قزانده پرالومنی اورامده مودنی مانوفاکتورنی مغازین
عین‌الدین مؤمنف‌نڭ
تقدیم قیلادر هرتورلی یخشی مال‌لار
یعنی صوکنه، تریکا، پلوش، جون ویفك ماتیریه‌لر، کسیه باتیستلر هر تورلی یخشی یفك وپینزنسکی شل‌لر هم بیك کوب ترده پالاص داروشکی آدیال هم اسکاتیرلر، کراوات وماتراص‌لر شولایوق کله‌پوش، فس‌لر هم ایر وخاتونلر اوچون اچترخان چواك‌لری
:::== مذکور مال‌لار توغری بها ایلان بیزنایروص صاتلادر ==:::

سودامزنك باشلانووی ١٨٦٨ سنه‌ده. تیلیفون نومری ٧٧١.
عین‌الدین ثابتف
گلاونی اسکلادمز قزانده تبخۋینسکی اورامده اوزیورطمزده.
آتدیلینیه‌مز
پچه‌ن بازارنده مسجد آستنده
یارمینکه‌لرده:
مکاریه‌ده مسجدقارشوسنده اوزمیتمزده ١٢ نچی و ١٤ نچی نومرلرده. اربیده‌گاستینی ره‌ده. بوگلمه، مینزه‌له، بری، اوف، استرلطاماق، بله‌به‌ی، سمبر، چالی وغیرلرده.
آدریس: Казань, Главный Складъ: Гайнутдину Сабитову.

غیره‌مز ١٩٠٩ سنه قزان ۋیستافکه‌سنده زور آلطون میدال آلدی.
مغازینلرمزده هر وقت آرزان بها ایله صاتلمقده‌در:
چن‌کنیتیل هم یفه‌ك ایله چیگلب اشله‌نگان اعلا طاقیه هر تورلی کله‌پوش، فس هم‌قالفاقلر، چن‌انجیلی کله‌پوش وقالفاقلرده اشله‌ب بیررگه زاکاز قبول ایته‌مز.
صومینه ٢٥ تین زاداتکه ییبه‌رگان مشتریلرمزگه هرطرفقه پوچته هم کانطورلر ایله نالوژنی پلاتیوژقیلوب هیچ توقفسز یبه‌ره‌مز.

ТОВАРИЩЕСТВО БРОКАРЪ и К°.
بروقار وقامپانیه‌سینك شرکتی
محترم مشتریلره تقدیم ایدیور
گول اوده قولونی
«دیونی لاندش»
«ناسلاژدینیه»
«استه‌للا»
«اولیبقا»
«شانته کله‌ر»